

om te verhoeden de abuysen, frauden, bedrogh en crymen, die ghecommitteert zijn gheweest in de assurancien en versekerynghen op het leven van de lieden en persoonen; ook op weddynghen van reysen of te voyagiën en dierghelijke Inventiën, hebben wij alle dieselve gheprohibeert en verboden, prohibeeren en verbieden bij dezen als den ghemeyne welvaert schadelick ende hinderlycke wesende, ende van quade exempel."

Het is evenwel de vraag of deze verbodsbepaling bij ons te lande in die woelige tijden, toen men de wapenen tegen den koning had aangegord, ooit heeft gegolden. Zich er aan gestoord heeft men zeker niet, zoo ten minste de lijfrenten ook onder die bepaling vielen, daar de staten en steden voortgingen met het negotieeren van dergelijke renten. Wanneer er voor het eerst contracten van lijfrenten zijn gesloten, is onzeker. Blijkens het oudste tot dusver bekende stuk, dat over lijfrenten handelt en het jaartal 1345 draagt, gaf graaf Willem IV aan de steden Dordrecht, Leiden, Haarlem, Delft, Middelburg en Zierikzee de opbrengst van eenige domeinen in ruil voor de koopsom van op zijn verzoek verkochte lijfrenten. In dit stuk staat niet, wat lijfrenten zijn, zoodat ik gerust de conclusie mag trekken, dat zij reeds vóór dien tijd bekend waren. In dien tijd werden de lijfrenten gesloten op het eigen lijf, gelijk o. a. blijkt uit rentenbrieven van 1472 (de oudste tot nu toe opgedolven lijfrentenbrief) en 1505. Later werd dat anders en vestigde men de lijfrenten gewoonlijk op het lijf van een derden persoon. De lijfrenteniers begrepen, dat het voor hen voordeeliger was, indien de rente werd vastgesteld op het leven van jonge, gezonde kinderen, die de meeste kans boden om lang te leven. En zij konden dat doen, omdat de lijfrenten altijd verkocht werden zonder dat de leeftijd van den persoon, op wiens lijf zij werden gevestigd, bij de berekening in aanmerking werd genomen. Ja, men kan zeggen, dat men in het geheel geen vasten maatstaf had, waarnaar de hoogte der te storten som werd vastgesteld. Een bepaalde verhouding tusschen los- en lijfrenten was er niet, hoewel men soms de lijfrenten op één hoofd ongeveer 2 maal zoo groot vindt als de losrenten.

Ter illustratie zal ik eenige opgaven doen van verkochte los- en lijfrenten over verscheidene jaren.

Jaar.	Losrente.	Lijfrente op 1 hoofd.	Lijfrente op 2 hoofden.	Jaar.	Losrente.	Lijfrente op 1 hoofd.	Lijfrente op 2 hoofden.
1402	10 pCt.	—	—	1578	10 pCt.	—	—
1464	8 ¹ / ₃ „	11 ³ / ₁₇ pCt.	9 ¹ / ₉ pCt.	1588	8 ¹ / ₃ „	16 ² / ₃ pCt.	12 ¹ / ₂ pCt.
1505	6 ² / ₃ „	—	—	1598	8 ¹ / ₃ „	14 ² / ₇ „	—
1536	6 ¹ / ₄ „	—	—	1603	—	12 ¹ / ₂ „	10 „
1554	—	14 ² / ₇ „	—	1646	5 „	—	—
1556	—	± 13 „	—	1657	4 „	7 ¹ / ₂ „	—
1557	8 ¹ / ₂ „	13 ¹ / ₃ „	—	1670	4 „	7 ¹ / ₇ „	5 ¹⁵ / ₁₇ „
1572	6 ¹ / ₄ „	—	—	1696	3 ¹ / ₂ „	—	—
1573	8 ¹ / ₃ „	—	—	1738	2 ¹ / ₂ „	7 ¹ / ₂ „	—

Zoo ging men voort met het verkoopen van lijfrenten, zonder dat de wetenschap der wiskunde den weg aangaf, dien men moest bewandelen. Het vast-